

Esztergomi Lapok.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési árak	
Egész évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.

→ Egyes szám ára 6 kr. ←

Szerkesztőség:

Széchenyi-tér (Szerencsés-féle ház),

ahová a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadóhivatal:

Széchenyi-tér (Szerencsés-féle ház),

ahová az előfizetési pénzek küldendők.

Hirdetések

és nyilvtári közlemények a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Gr. Csáky Károly.

Nem a születés, nem a cím, hanem az ember lett elismerve gr. Csáky Károlyban, a kit a király kegye a váci püspöki székhely betöltésére méltónak talált. A f. hó hó 12-iki számunkban már jeleztük, hogy a nemes gróf váci püspök lett. — Hírünket a város közönsége lelkesen, de kételkedve fogadta, mert várta, hogy a fővárosi lapok hozzák azt először. Viták folytak a fölött, hogy ez aligha lehetséges, sőt a székes főkapitány több tagja is úgy nyilatkozott, hogy a hírelés korai volt, mert vannak ugyan a nemes grófnak changeai a püspökségre, de királyi döntésről szó sem lehet. Ugyanígy demantált több fővárosi lap, sőt egyik váci lap is, amely utóbbinak pedig egy telefonice intézett átszólása elég lett volna arra, hogy forrásunkat megnevezve, Vác város közönségével az örvendetes dolgot, mint factumot közölje.

Vége van a demantiknek, mert gr. Csáky Károly tényleg váci püspök lett és a nunczius kezeibe tegnap tette le az esküt.

Ez a hír Vácznak örömet, nekünk, esztergomiaknak szomorúságot jelent. — Vác kincset nyert gr. Csákyban, akiben mi olyan emberbarátot veszünk el, akit pótolni lehetetlen. Nemes, jó szíve valóságos legenda körrel vette körül, leereszkedő nyájassága folytán városzerte általános tiszteletet szerzett s mint pap, hivatásának valódi személyesítője.

Nagy, talán betölthetetlen úr marad utána s a nagy emberbarátot könyhullatva fogja elsiratni ennek a városnak minden szegénye. Huszonnyolc éven át volt a miénk. Az ő saját szavait idézzük: „Esztergomot úgy szeretem, mintha szülővárosom volna s azon huszonnyolc év, amelyet itt eltöltöttem, felejthetetlen lesz előttem.”

Önkénytelenül jó ajkunkra az a kérdés, vajjon hogyan forrt egybe velünk ő, aki magas arisztokrata család tagja? A felelet egyszerű, de nemes. Ő pap a szónak teljes értelmében s mint ilyen, az emberekben egy kincs után kutatott, ama kincs után, amely neki régen tulajdona: a lelki jószág után. S amint látszik meg is találta

e kincset, mert társadalmunk őszinte, igaz ragaszkodással csüggy rajta.

Az utóbbi napokban valóságos bucsujáró hely az a palota, amelyben székel s minden üdvözlőjéhez van nyájjas, biztató szava. Ismer mindenkit, ismeri Őt mindenki.

Midőn kineveztetése alkalmából őszinte hálával emlékezünk gr. Csáky Károly váci püspökről, meleg szívvel kívánjuk: adjon neki a Mindenható erőt, hogy küldetésében soká, soká eljárhasson és áldás fakadjon lépte nyomán!

Censor.

Humanizmus.

Az emberi társadalom mindegyik rétegében háromfajta számba veendő emberek vannak: 1. akiknek tisztessége és magukhoz való tudománya van; 2. akiknek csak tisztessége van; 3. akiknek egyik sincs, vagy csak a közjóra káros tudománya van.

A népet e három fajtájában tekintve, azt tapasztaljuk, hogy a fennálló rendben csak az első fajta képes a maga emberségéből boldogulni; a második fajta már csak akkor boldogul, ha tá-

Az „ESZTERGOMI LAPOK” tárczája.

Kivégzés után.*)

Itta: RICHEPIN.

A párisi La Roquette fogház egyik cellájában ült, tompán maga elé bámulva, 1864. június 5-én, az egyik nőpáciensének megmérgezése miatt halálra ítélt La Pommerais orvos. Ennek az embernek a tekintete, — kinek pürrére még sokan emlékezni fognak, — sem félelmet, sem reményt nem tükrözött vissza. Harmincznégy éves volt, középtermetű, kövér, éles metszésű arcuzal, tiszta, gondolkodó homlokkal. Halálra volt ítélt. Védője, Lachand, föllebbezést adott be s az elítélt még nem tudta, hogy a föllebbezést elutasították, sőt, hogy a kegyelmi kérvénynek sem volt foganatja s a hóhért már értesítették is, hogy a kivégzés június 9-én, a kora reggeli órákban lesz.

A mint az elítélt ott ült mozdulatlanul a cellájában, hirtelen megnyílt az ajtó s La Pommerais föltekintve, Velpeau Armand tárt, a híres sebészt, látta maga előtt.

A fogoly a saját székét ajánlotta föl a nem várt vendégnek, míg maga a keskeny fapadra ült, melyen már annyian töltötték életük utolsó perceit.

A hallgatás rövid, kínos szünetét Velpeau törte meg:

— Orvosok között fölösleges minden üres

*) Mutatvány a „Rejtelmes Világ” 15 számából.

sajnálkozás. Térjünk tehát bevezetés nélkül a dologra.

— Tehát nincs reményem? Veszve van az ügyem? — kérdezte La Pommerais

— Tartani lehet tőle, — hangzott a felelet.

— Talán már a végóráim is ki van tűzve?

— Azt nem tudom; egy pár napra azonban még okvetlenül számíthat.

La Pommerais végighuzta fegyverkabátjának újját verítékborította homlokán s így szólt:

— Legyen hát! Különbösen el is voltam rá készülve. Minél hamarabb, annál jobb.

— Miután a dolog még nincs egészen eldöntve, csak föltételes ajánlatot tehetek. Ha kedvez önnek a szerenese, annál jobb! Ha nem...

A nagy sebész elhallgatott.

— Ha nem? — kérdezte La Pommerais.

Velpeau elővett egy finom orvosi műszert, melyet az elítélt üteréhez trótt s azután így szólt:

— Az ön ütere gondolkodásának és érzésének csaknem ritka nyugodtságára és biztonságára vall. Ez arra bátorít, hogy önnek, a ki nemcsak éles elméjéről, hanem tudományos meggyőződéséről is ismeretes, egy indítványt tegyek, a melyet ön, mint a pozitív tudomány embere, bármily különösnek találjon is, bizonyára figyelmére fog méltatni.

— Egész figyelmem rendelkezésére áll önnek, — felelte La Pommerais.

— Ön határozottan tudja, — folytatta Velpeau, — hogy a modern pszichológia egyik legérdekesebb kérdése azt megtudni: vajjon marad-e fönn az agyban egyetlen sugara az

emlékezésnek, a reflexiónak (!!!), a valóságos érzésnek, miután a fej elválasztatott a törzstől?

Ez a váratlan bevezetés megreszkettette az elítéltet, de csakhamar összeszedte magát s így válaszolt:

— Mikor ön belépett, doktor, éppen ezzel a problémával foglalkoztam, mely különben is kettős érdekességgel bír reám nézve.

— Ismeri a legújabb iratokat erről a kérdéstről?

— Igen, sőt meghallgattam az ön egyik fölolvását is.

— Van önnek sebészeti szempontból tüzetes ismerete a nyaktilóról? — kérdezte Velpeau tovább.

— Nincsen uram, — felelte La Pommerais fagyos hidegséggel.

— Én éppen ma újra megvizsgáltam a gépet tüzetesen, folytatta Velpeau. Mondhatom, hogy tökéletes egy szerszám. Az éles bárd egyharmad másodperc alatt átmetszi a delikvens nyakát: E villámszerű metszés mellett tehát a lefejezettnek alig lehet más érzése, mint a katonának, kinek a golyó röptében elszakítja a karját. Idő hiányában az érzés elsurranó és homályos.

— Vannak talán utóféjdalmak. A két metszési fölület még mindig élő marad. Nem teszi-e éppen ez a gyorsaság fájdalmasabbá a halált a nyaktiló, mint az akasztás által?

— Nekem szilárd meggyőződésem, — felelte Velpeau, — hogy semmi fájdalmas érzés nem fejlődhetik ki ilyen rövid idő alatt. Igen, az egész, ha fájdalmasnak kell lenni, csak képzelet lehet. Nem lenne elég a szerves összefüggés rögtöni elválasztása az agy és a szív kö

mogatják s nem engedik elzúlni; a harmadik fajta pedig az előbbi kettőnek kárára élődik, De még a jóra s életrevaló fajtának is nagyon meg van az élete nehezítve; mert részint a természet, részint a fennálló rend időként nagyon mostohán bánik vele. Mivel pedig forgó tükéje csak nagyon kevésnek van, mivel az évi jövedelem évről-évre kell s elfogy: ezek is ki vannak téve annak a veszedelemnek, hogy vagyunk fogy, fogy, utóbb egészen elfogy s a természet és állam mostoha bánásmódja ellen kikelnek. Ekkor már nem sok kell ahhoz, hogy ők is a nép azon tömegébe süllyedjenek, mely meg nem engedett uton akarja existenciáját toldozni-foltozni.

E tömegnek nevelésében nagy része van még egymásik, illetve harmadik tényezőnek: az önzőknek, kiknek szemében felebarát, polgártárs, hazafiui testvériség, magyar hazá, mind-mind nem ismert vagy számba vett dolgok, s akik miatt egész családok tönkre mehetnek, csak az ő zsebük teljék. S e céljukat a tudatlan, kellőleg meg nem okosított néppel könnyen el is érvén, nem csuda, ha a nép anyagi s erkölcsi értékében folyton mélyebbre süllyed s oly gondolatra s dologra vetemedik, ami a fennálló rendet felforgatással fenyegeti. Olyan intézményből, mely a népet boldogulni segítse, aránylag kevés, abból meg, amelylyel a nép filléreit elszedik, aránylag nagyon sok van. Nem csoda, hogy a nép nem az, a minék a magyar hazára, ennek helyes felfogására való tekintetből lennie kellene.

Hát az értelmiség? Két osztályba osztandó, birtokos és tisztviselő-osztályba.

Az uraságok legnagyobb része helyéhez méltóan, nemesen fogja fel rendeltetését s a népet, annak izmosodását családra, hazára életfeltételnek tudja. Meg van győződve, hogy a nemzettestben ő a vér, a nép maga [és] kéz és láb, s tudja azt, hogy megromlik a vér, ha a kéz és láb munkája folyton üde erőben nem tartja s elhal a kéz és láb, ha a vér megromlik. Egy kisebb része azonban — sajnos — nincs rendeltetésének helyes tudatában. Ez a népet csak eszköznek tekinti, de nem látja benne az izzadó testvért, a felebarátot, kinek helyzetét gögösen megvetni nem szabad, kinek gyarlóságait jóakarattal elnézni kell, kinek hibáit nagylelkűen megbocsátani lehet, kinek

zött, hogy minden fájdalmat lehetetlenné tegyen? Az elképzelhetetlen.

— En remélem, legalább jobban, mint ön — felelte La Pommerais. — Nem is a testi fájdalomtól való félelem okoz nekem kellemetlen érzést, hanem egészen más . . .

— Nem lenne szives megpróbálni ezt az érzést kifejezni?

— Hallja csak: Az emlékezés és az akarat szerveit nem érinti a bárd. Számtalan példa van az ellenkezőre, semhogy rá hagynám magam beszélni, hogy a lefejezett rögtön elveszt minden öntudatot. Mennyit beszélnek olyan lefejezettek fejről, melyek a hozzájuk intézett kérdésekre a kérdező felé fordították tekintetüket! Emlékszik-e ön a breszti matróz fejére, mely a kivégzés után egy órával az írót, melyet a fogai közé dugtak kettéharapta? Vajjon a tovább is működő öntudat-e ez? Egy hét múlva bizonynyal megtudom.

— Talán öntől függ, hogy az emberiség bizonyosat tudjon erről, — mondta Velpeau ünneplés nyugalommal. És miért titkolnám, hogy éppen ezért jöttem. Leghíresebb kollégáinknak egy küldöttsége küldött önhöz s maga a császár adott nekem e célra fölhatalmazást.

— Magyarozza ki magát tüzetesebben! — kérte La Pommerais.

— Uram! tudományunk nevében, mely ma számos nemeslelkű vértanút számlál, jövök, hogy az erély és rettenthetetlenség legnagyobb fokára bírjam önt, melyet egy emberi lénytől csak követelni lehet. Ha az ön kegyelmi kérvényét visszautasítják, akkor ön, mint orvos, a legalkalmasabb lény, hogy a kívánt fölvilágosításokat megadja nekünk. A mi

jó irányban való vezetését a gondviselés rájok, a nemesekre bizta,

Honnan van, hogy némely uraságok családjánál egy egész törzsnép fia van szolgálatban s el se kívánczik tőle, míg egy másik uri család alig kap munkáskezet, az is ki meglopja, ki felgyújtja.

Az értelmiség másik osztálya a szolgálati viszonyban levők, a legkisebb hivatalnoktól föl a legmagasabbig, a legalacsonyabb tisztviselőtől a legelsőig. Mivel képzettség dolgában itt van a legnagyobb különbség, ennek kifogásaképpen itt van legtöbbféle megtévedés is. Az alá és fölérendeltség viszonyából eredő bajokról nem is szöveg. Egy rész az ügyetlen intézkedések ügyes végrehajtója, másik rész üdvös rendelkezések ügyetlen foganatosítója, egy harmadik rész vak eszköz, mely felfelé elfogult uszályhordozó, lefelé elbizakodottan gögös. S ki akarná elősorolni mindazon árnyalatokat, melyet az u. n. tanult osztály értelmességben és jellemében mutat. Egy hiba azonban olyan, mely általában elterjedtnek látszik: felül nem elég igazságosság, alul nem elég lelkiismeretesek, mert nem üdvösen megoktatottak. Ilyen kezekben a népek lehetetlen meg nem romlania.

Vegyük ehhez még azt a sokféle magánfoglalkozást, magánvállalatot, melynek a nép szintén ki van szolgálatban, mely rajta is van, hogy akit lehet s amennyire lehet, kiszípolozzon. Az egyszerű tudatlan nép jóhiszeműségét könnyen ki lehet játszani, csak lélek kell hozzá.

Ebből is látható, hogy ha már szocializmusról esik szó, a főök nem annyira a népben van, hanem a vezetőkben. Elnyomás, csendőrség, katonaság statárium, időnkint el-elhallgattatja, de ki nem irhatja. Amíg a vezetők, ha nem is egész vonalon mindenütt, hanem csak itt ott szakadozva mulasztásokat követnek el, vagy tényleg bűnös részt vesznek a nép igaza és jóvalta körül, addig a szocializmus időnként mindenha fel-fel üti fejét. Gyökeres orvosságra van itt szükség, mely a bajnak nem csak népben kiütő tüneteit szüntesse meg, hanem annak az értelmiségben rejlő csiráját is ölje ki. Az egyedüli orvossága — ne kicsinyeljék a nagyok — az iskola. Iskolát a népnek, jót és sokat!

ezzer másnál okvetlenül meghiusulna, önnél a legjobb eredményt adhatja és az ön jóindulatából ugyszólván egyszerre földerithetjük az egész modern fiziológiát. Meg kell ragadnunk az alkalmat és ha s kerül a kivégzés után az értelem egy jelét nyerni, az ön nevének dicsősége felledtetni fogja az árnyat, mely most reá tapad.

— Ah, most kezdem érteni önt. De minő lesz az ön kísérlete? Ganvanizálni akar ön? Új vért vezetni a vérerekbe? Mindez keveset bizonyít.

— Semmi efféle! Én a bárdmetszés után ott fogok állni önnel éppen szemben. Az ön feje rögtön az én kezembe fog jutni. És akkor a fülebe fogom önnel kiáltani:

„La Pommerais ur! Az életben kötött megálapodásunkra visszaemlékezve képes-e ön e pillanatban háromszor egymásután a szeme pilláját becsukni, a másikat pedig fölnyitni?” — Ha képes erre, ha ért engem, e szerint az emlékezőtehetség és az akarat folytatálagos fönmaradását bizonyítja, a tudomány egy kiszámíthatatlan tapasztalattal lesz gazdagabb. Ön maga pedig a tudomány hőse lesz.

Az elítelt egy pillanatig mély halgatásba merült. Az után fölállt, pár lépést tett a szobán keresztül s végül így sólt:

— A metszés hevesége bizonynyal egészen magamon kívül hoz majd. Egyébiránt jöjjön el megint a kivégzés reggelén. Meg fogom önnel mondani: Rászánom-e magam a borzasztó kísérletre? Ha nem, számítok rá, hogy ön a fejemet csendesen a véres kosárba ejti.

— A viszontlátásra tehát! Gondolkozzék fölöttem!

A két orvos udvariasan üdvözölte egymást.

Husvéti gondolatok.

Elmult a nagy-hét, el immár a feltámadás emlékezetének napja is. A hívők ezrei elzarándokoltak a sötét lepellel borított, diszeitől megfosztott templomokba, el a szent sir symbolumaihoz. Megdobogtatta-e szívünket a világrendítő tragédia emléke? Megmozdult-e a lelkiismeret, feltámadt-e az emberekben az önvád, hogy kiáltsa: bűnös vagyok! Igen, megdobbantak a szívek, megszólalt a lelkiismeret s a bűnös ember vezekelt. S talán megbánta büneit? Talán jobbulást ígért? Megbánta és jobbulást ígért. Husvét napján könnyebbült lélekkel ment Istennek házába; hite erős lett, mert remélte büneinek bocsánatát. Elmult a szép ünnep, az elnémult vásári zaj ismét feléledt s ma már újból azok a bűnös halandók vagyunk, akik bünt — bűnre halmoznak; megint kénytelenek vagyunk vétkezni, mert a lét küzdelmeiben e nélkül nem élhetünk. Mily megdöbbentő igazságot rejtenek e szavak. Ily kijelentést tenni egy a vétekekkel s bűnös az agy is, melyben ily gondolat megszületik!

Kutassuk az okokat, amelyek ily gondolatokat szülnék. Bűnben fogantatánk — mondja a szentírás. Ez nem ok, mert ugyancsak a szentírás mondja: megjavíthatod magad, cselekedjél Isten törvényei szerint! Más itt a baj. Nem cselekszünk Istennek tetsző dolgokat, de sőt elfordulunk a Mindenség urától; törvényeinek tisztelete helyett lesüllyedünk a hamis pénz-váltók és bálványimádók nivójára, közben ember — ember ellen tör; nincs egymás iránt kimélet. A fiu az apát illeti tiszteletlen szavakkal, nem egyszer szitokkal, kezét emel arra, aki nevelte, óvta, védte; a testvér gyilkosa lesz a testvérenek, nem is említve hogy anynyira meghasonlottunk önmagunkkal, hogy Istennek kiváltáságos adományát, az életet is eldobjuk magunktól. Hova vezet mindez? Jóra nem, mert utána elkövetkezik egy nap, amikor az ember állattá válik!

Beszélünk gyermeknevelésről, előírjuk, mit kell tennie a szülőnek, hogy gyermeke hitben erős, erkölcsben és erényben ingathatlan legyen. Helyettünk Göthe beszél: „mielőtt a gyermekeket nevelnők, a szülőket kellene ne-

Velpeau orvos elhagyta a czellát, hol a fogoly újra gondolkozásba merült.

Négy nap múlva, reggeli hat óra tájban, Beaquesne, Cozes abé, Claude és Potier törvényszéki jegyző lépett a czellába.

La Pommerais sápadtan felült az ágyában arra a hirre, hogy utolsó órája ütött s gyorsan fölöltözött. Még tíz perczig Crozes abbéval beszélgetett, akit örömet látott maga mellett.

Amint azután az érkező Valpau doktort megpillantotta, fölkiáltott:

— Dolgoztam, lássa!

Ez míg az itéletet fölolvasták előtte, job szempilláját lecsukva tartotta s mereven nézett tágra nyílt bal szemével a sebészre.

Velpeau mélyen meghajította magát előtte, azután a jegyző a hóhérhoz fordult, ki belépett a pribékjeivel és gyorsan intett neki.

A kivégzéshez való toalette hamar megtörtént. Eszrevették, hogy a haj elhalványulásának tünete a nyírás alatt nem volt észre-vehető.

Nejéhez intézett bucsulevele, melyet az abbé halkan fölolvastott, könnyeket csalt ki a delinkvens szeméből, melyeket a pap kegyeletesen fölzártított. Visszautasította a pohár pálinkát, melylyel megkiválták.

A menet megindult.

A főkapuhoz érve, a küszöbön megint találkozott a kollégájával, a kihez halkan így szólt:

— A viszontlátásra és . . . adjó.

Hirtelen felzárultak a nagy vasszárnyas ajtók. A reggeli szél bevonult a börtönbe. Napkelte volt. A nagy tér tárult eléje. Kettős lovassági örvonal szegélyezte. Szemben, — tíz

velni.
holott a
gyermel
egy em
akkor i
Hiszen
lásnak,
közmoz
uralkod
M.

váci u
Bécsbe
letegye
sza Esz
Budape
részt.

ben em
váci p
12-én la
zott Bé
processu
vesse. A
főszéke
délélett

lépésny
nek kö
tak, —
ban, eg
vették

A
a tömeg
ablakon
férfiak
dogálta

A
a szem
kintve,
látható
A
ványra
felé.

F
A
megcsó
nyírás

A
vérpado
hogy a
faág za

E
szemben
figyelte

O
nyaklár
bárd es
B
hajak é
gett mé

velni. Aranyigazság rejlik e szavakban ma, holott a régen elporlott költő egy más kor gyermekeire gondolt akkor s azóta ide — oda egy emberöltő telt el. Vajjon, ha Göthe már akkor így gondolkodott, hogy gondolkodnék ma? Hiszen az ő korában a családi élet volt a valásnak, erénynek és erkölcsnek a bástyája s a közmorál terén absurdunig menő pedanteria uralkodott.

Minderről így ünnep után jó elmélkedni.

V. Z.

HIREK.

Heti naptár:

Április.

19. Csütörtök Timon.
20. Péntek Tivadar.
21. Szombat Anzelm.

Kis harmatecepp.

Kis harmatecepp ringatózik
Smaragd-zöld levélben;
Idd fel azt a harmateceppet
Iczi-piczi méhem!

Hej de ne idd — ráhullt az egy
Bus kis lány szeméből;
Ha meginnád, meghalnál a
Keserűségétől!

D'or.

— **Személyi hírek.** Gr. Csáky Károly a váci új püspök a tegnap reggeli gyorsvonattal Bécsbe utazott, hogy a pápai nunczius kezébe letegye az esküt. A püspök szombaton tér vissza Esztergomba, de vasárnapra újból elutazik Budapestre, hol a családi tanácskozásban vesz részt.

— **Processus canonicus.** Személyi híreinkben említettük, hogy gr. Csáky Károly, az új váci püspök — akinek kinevezetéséről f. hó 12-én lapunk hozta az első hírt — tegnap utazott Bécsbe, hogy Talliani pápai nuncziusnál a *processus canonicus* szertartásának magát alávesse. A püspök kíséretében volt Horák Ede főszékese gyházi karkáplán. A szertartás tegnap délelőtt ment végbe a nunciatura házi kápol-

lópányi távolságban, lovas csendőrök félkörnek közegette kik megjelenésekor kardot rántottak, — a vérpád emelkedett. Bizonyos távolságban, egy hirlapírókból álló csoport közepén, levették az emberek fővegeiket.

Amott lenn a fák mögött, hallani lehetett a tömeg zaját. A háztetőknél a kíváncsiak, az ablakon egynehány sápadt nő, feketébe öltözött férfiak oldalán. A reggeli légből fecskék száll-dogáltak.

A nyaktiló egyedül látszott árnyékot vetni a szemhatára, két karjával. Ezek között áttekintve, az égen az utolsó csillag pislogása volt látható.

Az elítélt összerendezte erre a szomorú látványra, de azután elszántan tartott a nyaktiló felé.

Fölment a lépcsőkön.

A végzetes deszka előtt, a kereszt után megcsókolta a saját hajának egy fűrjét, melyet nyírás közben Crozes abbé vett föl a földről.

— Neki! . . . mondotta.

Az öt ember alakja árnyéként tünt föl a vérpádon. A csend oly mély volt e pillanatban, hogy a távolban egy kíváncsi alatt letört a faág zaja egész a tragikus csoportig hatolt.

Ekkor vette észre La Pommerais magával szemben az ő furcsa kíséretét, a ki erősen figyelte őt.

Összeszedte magát s lehunyta szemét.

Legott működésbe jött a csapó deszka. A nyaklánc lezáródott, a gomb engedett, s a bárd csillogása elvillámolt.

Borzasztó lökés ráta meg az állványt. A hajak égnek meredtek s a zaj visszhangja rezgett még, mikor az áldozat véres feje már a

nájában, Széchenyi Miklós gr. jaáki apát, praelátus és Fischer Colbric Agoston dr. udvari káplán jelenlétében. Itt említjük meg, hogy gr. Csáky Károlynál a jövő hétnek valamelyik napján bucsutisztelést végez a város egy ez alkalomra összeállított monstre deputatióval, amelyet Vimmer Imre polgármester fog vezetni.

— **Esküvők.** Két esküvő volt városunkban a héten. Husvét hétfőn délelőtt 11 óra-kor vezette oltárhoz a kir. városi templomban Száva János alsókubini áll. polgári iskolai tanár szép menyasszonyát, kubinai Kubicsa Bertát, néhai Kubicsa Ferencz köbölküti néptanító és földbirtokos Esztergomban lakó özvegyének leányát. Az esküvő szűk családi körben lett megtartva, nászszasszony: Klement Istvánné (Párkányi) volt, násznagyok a menyasszony nagybátyjai: Klement Ferencz árvamegyei kir. tanfelügyelő és Klement István földbirtokos, párkányi takarékpénztári tisztviselő volt, vőfély: ifj. Oltósy Ferencz bankhivatalnok, koszorúleány Kubicsa Annika volt. Ott voltak még Lindtner János és neje, Berényi József és neje, idős Oltósy Ferencz. Az új pár szerdán utazik el új otthonába, a fenyvesek örökzöld hazájába. A másikesküvő kedden d. u. folyt le a vizivárosi templomban. Novák Gusztáv deésaknai kir. sóhivatali tiszt vezette oltárhoz szép aráját, Walter Irént, Walter Mihály magánzó kedves leányát. Az ifjú párra Kovács Gyárfás deésaknai róm. kath. plebános adta az áldást. Esküvő után a násznép a Fürdő szálló termébe vonult, ahol estebédhez ültek. Az első tősztot zamatosa magyar-szekélyi dialektusával Kovács Gyárfás deésaknai plebános mondotta, utána Váczy Dezső, a „Szolnok Doboka“ cz. lap szerkesztője, köszöntötte fel a fiatal párt. Több lelkes tősztot után asztalbontás és táncz következett, mely virradtig tartott. A vendégek sorában ott láttuk Cserhalmay Ferencz m. kir. honvéd vezérkari főhadibiztos, Rothnagel Ferencz városi főjegyzőt, dr. Horacek Gyula járásorvost, Guzenits Vilmos tanítóképzői igazgatót, Keményffy Kálmán hittanárt, Németh József állomási főnököt s társadalmunk több kiválóbb tagját. A fiatal pár szombaton utazik el a bérezes Erdélybe, új otthonába. Kísérjék őket őszinte jó kívánataink!

— **Az „Esztergomi Tornaegyesület“** április hó 21-én szombaton este 7 órakor a Kaszinó nagytermében közgyűlést tart. Közgyűlés tárgyai: 1. Előnközi megnyitó. 2. Évi jelentés. 3. Háznagyji jelentés. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Költségvetés megállapítás. 6. Tisztikar és számvizsgáló bizottság választása. 7. 2 drb. kötvény kisorsolása. 8. Az alapszabályok értelmében netán bejelentett indítványok.

— **Piszke ünnepe.** Piszke róm. kath. híveinek jelentős ünnepnapja volt a vasárnap. Valami három éve, hogy a régi templomot düle-

sebéss kezei között vonaglott, az ujjait, a kézelőit és a ruhát vérről fecskendezve be.

Komor, borzasztóan sápadt arcu volt. Nyitott szemekkel és elgörbült szemöldökkel. A fogai görcsösen összeharapva.

Velpéau gyorsan a fő fölé hajolt s a jobb fülbe tagolta a megállapított kérdést.

Bármily szilárd is volt ez az ember, az eredmény mégis megreszkedett: a jobb szem szemhéja lecsukódott, míg a balszem tágra nyitva nézett rá.

— Az Isten nevében még kétszer ezt a jelt! — kiáltott kissé megdöbbenve.

A szemhéjak ugyan szétnyitak, mintegy valamely benső erőlködés alatt, de a szempilla maga nem emelkedett föl többé. Az arcz megmerevült, mozdulatlan lett . . .

Vége volt . . .

Velpéau doktor visszaadta a holt fejet a hóhérnak, ki azt a szokáshoz képest a már megmerevült test lábai közé tette.

A nagy sebész megmosta a kezét egy, a gépezet tisztítására szánt edényben. Körülötte szétszóródott a tömeg. Megtörülte a kezét, még mindig mélyen hallgatva.

Majd elmerengve, komolyan lépkedve, fölkereste a kocsiját, mely a börtön sarkánál várakozott rá.

A mint beleült, látta Mont-Parnasse irányában távozni a halottas kocsit, a melyben a kivégzett holtteste volt.

(Francziából.)

dező volta miatt bezáratta a hatóság és a róm. kath. hívek egy ideiglenes imaházban szorokodtak azóta. A régi templomot ujjaépíteni nem volt érdemes, ezért a hitközség ujnak építését határozta el. Az új templom áll immár és tornya magasán kiemelkedve vasárnap óta viseli a keresztet. Vasárnap volt ugyanis a keresztfeltétel, mely igen szép ünnepség keretében ment végbe. Némethy Lajos ker. esperes a templom előtt zöld galyakból rögtönzött ima sátorban misét mondott, azután megáldotta a keresztet, amelyet felhuztak a magasba. Az ünnepélyen a környék és község intelligentiája és rengeteg nép volt jelen. Fehérbe öltözött iskolásleányok, ünnepi ruhában levő iskolásfiúk, az iskolaszék és előljáróság képezték az ünnepély suitejét. Jelenvoltak még Hajts János nyergesujfalui plebános, Sinka Ferencz építész, a templom építője, és Waldvogel József esztergomi asztalos mester, aki a belső famunkák készítésével van megbízva. Mozsárdurrogás jelezte a nap kezdetét, és az egész ünnepély alatt folyton szóltak a mozsarak. Az ünnepély után özv. Nogell Sándorné vendéglőjében 20 teritékű bankett volt, melyen honoratiorok és vendégek vettek részt. Az első felköszöntőt dr. Gerenday György budapesti pénzügyi tanácsos mondotta az egyházra, mint az államkormányzás alapjára, a másodikat pedig Némethy Lajos esperes, aki beszédében szépen fejtegette sz. István királynak ezen óhaját, vajha a keresztény vallásnak minden helyen lehetne oltára, temploma. Ime Piszken is felépült az Isten háza és egy nagy környék keresztény hívei végezhetik abban lelki gyakorlatukat. Hajts János plebános az építő bizottságra üritett poharat. Beszéltek még többen s a társaság sokáig a legjobb hangulatban maradt együtt. A templom ünnepélyes felszentelése és átadása f. é. július hó 2-án lesz.

— **A város kórházépítő bizottsága** tegnap délután ülést tartott s ez alkalommal az új kórház végleges költségvetését tárgyalták. Az ülésen jelen volt ifj. Bobula János budapesti műépítész, a kórház tervezője is.

— **A Kaszinó husvéthétfői táncestélye.** Az esztergomi kaszinó ünnep második napjának estélyén hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendezett, amely minden tekintetben jól sikerült. A hangverseny programjának első pontja Liszt Ferencz *Rhapsodia XII.* cz. zeneszáma volt, amelyet zongorán Dankó Sarolta úrhölgy, a nemzeti zeneiskola jeles tehetségű tanítványa, játszott kiváló virtuozitással. A nehéz zenei compositió valóban méltó próbaköve ama istenadta tehetségnek, amelylyel Dankó Sarolta bir. A szép játékot a hálás közönség remek virágcsokorral és szünni nem akaró tapsokkal honorálta. Ezután Aldory László, a m. kir. operaház növendéke, énekelte Mozart *Concert ártájából* a „Nem jól van az a földön megteremtve“ kezdetű dalt, továbbá Lassale „*Vorzatz*“ cz. dalát, mindkettőt kedves behelzélő hangon, nagy tetszés mellett. A fiatal énekes hangja a felsőbb regiszterekben kissé fátyolozott ugyan, de általában meglepő, kellemes csengésű s meglátszik rajta Kaldé Gyula iskolája. Nem lehet és nem is szabad részletes kritikába menni Aldory éneke felett, legyen elég annyi, hogy amióta utoljára hallottuk, sokat haladt és a legszebb reményekre jogosít. Dr. Kabina Sándor Rudnyánszky Gyulának „Honvágy“ cz. költeményét szavalta el mély érzéssel, szíves ováció mellett. Leke-sült tüntetést rendezett a hallgatóság Feigler János nyug. árv. ülnöknek, aki művészetével oly szépen csalja ki a hegedűből azokat a mélabus accordokat, amelyeknek halatára megmozdul a szív minden magyar kebelben. Nem a Vieuxtemps *Morceau de Saton. XII.* je (air varie), nem is Kreutzer *Adaggtója* az, amely az ő játéknál megkapó! A classikus zenét érti, tudja s annak minden bűbáját érvényre képes juttatni, ámde ha magyar hallgatót játszik, átszellemül az öreg úr, arczára kiül az ifjúi hev s játszik s szívnek andalító, érzéssel és megragadóan. Méltó társa Dankó Sarolta. Amit Feigler hegedűn produkál, ugyanazt teremti ő meg zongorán s midőn magyar darabot játszik, mintha az alföld enyhe szel- lője zengne virágfakadásról, vagy sírna virág-hervadásról . . . Meg kell még emlékeznünk Aldory László második énekszámáról is. Werner búcsúdálát a „Säckingeni trombitás“ gyöngyét énekelte el másodizben nagy tetszés mellett. Végezetül dicséret illeti Décsi Imrét, aki Aldori énekét precíz zongora játékkal tette

még élvezetesebbé. Hangverseny után tánc következett, amely pitymallatig tartott.

— **Jóváhagyás.** A belügyminister jóváhagyta a város közönségének azon határozatát, hogy a Lőrincz utca kocsijának kiköveztetési költségeire a külön cél nélkül fekvő alapokból 20 000 korona kölcsönt felvehessen. A kövezésre a közel napokban kihirdetik az árlejtést, amennyiben a Lőrincz utcának a 900 éves jubileumra feltétlenül rendbe kell jönnie.

— **Kalandos délután.** Husvét másodnapján délután egy helybeli uriember bycziklin és a 26. gy.-ezrednek egyik hadnagya lóháton sétára rándultak ki s annak végeztével betértek a dinnye-földi szőlőben levő egyik nyaralóba, ahol a délutánt töltendő hivatalosak voltak. A bicziklis ur a fához támasztotta gépjét, a lovas ur pedig egy másik fához kötötte a lovát. A gép áll nyugodtan, a ló toporzékolt nyugtalanul, amint ez lenni szokott; mert tudvalevő, hogy a byczikli nem türelmetlen, míg ellenben a ló nem mindig busul. A hadnagy lova addig türelmetlenkedett, míg a kantárszárát el nem szakította s ennek az eseménynek mód nélkül örvendvén, hangos vihogással dobogott a ház előtt. Az öröm korai volt, a táltos csinyjét észrevették, megfogták és újból megkötötték a türelmetlen paripát. Na most nem mehet el! — mondá a mindig vidám házigazda, gyerünk beljebb! — A ló ismét magára maradt és unalmában elszakította a kantárszárát újból, azután ill' a berek, meg sem állt Esztergomig. Ha elment, majd hazatér, mondá a hadnagy és visszatért a társasághoz, hol vidám poharazás között telt el a délután. — Míg azonban ők vidáman kóstolgatták a tavalyi termést, addig a katonai laktanyából nem valami vidám arccal indult el öt betegszállító katona, két orvos, akiknek egyike ép recontrát mondott négy alsó ellen, meg egy őrség, keresni a ló gazdáját. — Valami suhancz ugyanis beszaladt a kaszárnyába és pihegve mondá, hogy X. hadnagy a dorogi uton fekszik az árokban, hova a ló ledobta és talán meg is halt. Egész délután keresték a szerencsétlenül (?) járt lovas, aki azalatt odakünn kedélyes társaság között elfelejtett csapot; papot, akarjuk mondani lovat, kaszárnyát. Esteledvén az idő, hazatért a társaság. A hadnagy vacsorálni a Fürdőbe ment, ott találták meg őt a keresésére kiküldött orvosok. A kalandos délután egy ló türelmetlensége miatt nagy áldomásba került, amelyet a hadnagy ur jóvoltából az öt kereső kiküldöttek további vidám muri közben fogyasztának el.

— **Jour. Geiger** Ferencz námai kasznár vendégszerető háza egy kedves társaságot fogadott magába tegnapelőtt délután. Szépeink és aranyifjuságunk egy nagyszámu, vidám csapata rándult ki a vendégszeretetről megyszerte hires lakba, ahol felelevenítették a farsangi jourok kedves emlékeit és cigány, meg minden egyéb jó mellett, a kora hajnali órákig maradtak együtt.]

— **Feljelentés.** Ismeretes dolog a kesztölcei tanítónő hazaellenes viselkedése, amelyet úgylapunk, mint a Szabadság cz. hírlap is adatszerűleg bizonyított. A tanítónő gárdája most tetekre határozta el magát. Készült ugyanis Kesztölceön egy nyilatkozat, amely menteni igyekezett a pánszláv tanítónőt. Ezt a nyilatkozatot Apáthy Gyula helyettes jegyző nem írta alá, dokumentálván ezzel azt, hogy meggyőződése ellenére nem állhatja azt, hogy a tanítónő nem pánszláv. A jegyző ellen azóta egy pár fanatikus tót állást foglalt, sőt *Herliik* Ipoly ottani gazda aláírásával feljelentést tettek Apáthy ellen a főispánnál adókönyv meghamisítása és a virilis névjegyzék roszakaratu vezetése miatt. A vármegyén a jegyző ellen már el is rendelték a vizsgálatot, amely f. hó 19-én, tehát ma van. Az egész feljelentés — mint megbízható forrásból értesülünk — tisztán bosszu műve, minden alap nélkül. Apáthy rágalmozóit a büntető bíróságnál már fel is jelentette.

— **Színészet.** Mezey Béla, a nyitrai nemzeti színház ambíciózus igazgatója, vasárnap este mutatkozott be társulatával egy évi távollét után városunkban Bokor József Kurucz-furfang-jában. Ez a kissé erőltetett szindarab, mely ép oly gyorsan lekerült a fővárosi színházak műsorairól, mint amily gyorsan reklamirozva felkeltette a színházjárók figyelmét, a színészeink ügyes alakításában bizonyára fog vagy három vasárnapi kasszát biztosítani Mezeynek helyben. Az előadás összevágó, a játék mindvégig élvezetes volt s a közönség szívesen jutalmazta színészeinket kihívásokkal és taps-

sal. *Harkányi* Gizella, a sikkes özvegy hercegnő szerepében ismét a régi, temperamentumos színésznő volt, aki ismeri hivatását és tudja érvényesíteni tehetségét. Méltó partnerje volt *Kálai* Jolán, aki a menyasszony szerepében mutatkozott be először és ezen első megjelenése már biztosíthat bennünket arról, hogy a színi-akademia tehetséges és reményekre jogosító tanítványa érdemessé fogja magát tenni az elismerésre. *Radányi* Dezső kurucz kapitánya általános figyelem tárgya volt. Hétfőn délután a Czigányprincz, este pedig Felhő Klári ment közepes ház előtt, mindkettő jól betanulva, igen ügyesen. Egyet azonban meg kell jegyeznünk. Minden művész arra törekszik, hogy lássák, bírálják, elismerjék. A színész sem kivétel. Mezey társulata sem akar láthatatlan maradni, tehát szüksége van a közönség megjelenésére. Az eddigi érdeklődés oly csekély szintársulatunk iránt, akárcsak Grönlandban játszanának egy fókataradalom szórakoztatására. Pedig Mezey-eket érdemes felkarolni, mert nem valók a tuzat színészek sorába!

— **Telefonösszeköttetés a parkányi járásal.** A jó példa mégis csak hat. Kobek István országgyűlési képviselő példáján felbuzdulva, Bátorkecs és Muzsla község befolyásos előjárói között mozgalom indult meg az iránt, hogy Kobek Istvánt megkérjék, hogy a két községnek engedné meg, hogy Muzsláig terjedő magántelefonját a két község saját költségére Esztergomig kiépíthesse és így a két község külön vezetékekkel Esztergommal össze legyen kötve. Gratulálni lehet azoknak a községeknek, melyek élén olyan felvilágosodott polgárok állnak, kik a tudomány hasznos vívmányaitól nem idegenkednek.

— **A tulságos óvatosság is bajjal jár.** A múlt év őszén — mint ismeretes — Dorogon vasuti szerencsétlenség történt, amelynek egyik-másik sebesültje ma is béna. Egyik városunkbeli uriember szintén a sebesültek között volt s bár sérülése nem vala nagyon komoly, mégis valami két hétig otthon ült, keseregván a végzet rendelkezései felett s még inkább azon folytonossági hiányon, amely udonat-új nadrágján esett. Lassankint elmúlt a baj, sőt a szomorúság vigszágot is teremtett, amennyiben a vasut társaság ezer csengő korona fájdalomdíjat ajánlott a jó nrnak, aki ezt az összeget Budapesten vehette fel. Már megint vasutra kell ülni anyjuk — mondá feleségének; de tudod, most okosabb leszek. Ha, amikor a baj ért, nem ülök a mozdony után következő kocsi-ban, nem ért volna baleset, most tehát a leghátulsóba fogok ülni. A feleség helyesléssel fogadta ezt a határozatot, de óvatosságból megjegyezte, hogy *fogunk* ülni, mert ő is el akar Bpestre menni. Másnap a házaspár kiment a pályaudvarra, megváltotta a jegyet és kiszemelve a kütűzött kocsit, beleültek abba. Egy füttyenés, utána sziszeg a gőz, a vonat robogása is hallatszik, de ők még mindig szemben vannak az állomással s körülöttük egyre nagyobb a csend. Ez feltűnt a házaspárnak, kineztek az ablakon és látják, hogy az ő kocsijuk ott mar dt. Le volt kapcsolva a vonattól. Baj tehát nem érte őket, de most már azt fogadták meg, hogy sohasem ülnek utolsó kocsi-ba. Megtörtént.

— **A szent Ignác temetkezési egylet** múlt évi működésének kimutatása megjelent. E szerint a tagok száma 1899-ben 240-el növekedett, viszont 74 tag elhalt s így a tagállomány 2899. Ezek közül 40 éven aluli 2404. 45 éven felüli 495. Az egyesület elnöke gróf Csáky Károly püspök, igazgatója Neumayer Károly, pénztárosa Fekete József, ellenőre Hittner András, jegyzője Paitly Agoston. Vagyon a 1899 év végén 11,231 frt. 28 krt tett ki.

— **Evkönyv.** Lapunk zártakor vettük az Esztergom-vidéki régészeti és történelmi társulat évkönyvét, melyet hely és idő hiányában legközelebbi számunkban fogunk ismertetni.

— **Az esztergomi halászléi társulat** ma délelőtt 10 órakor a városházán elnökválasztó közgyűlést tart.

— **Lóosztályozás.** Az idej lóosztályozás városunkban május hó 2-án leend. A lóosztályozás vezetésére a cs. és kir. V. hadtest parancsnokság *Clement* Alfréd 5. huszárezredbeli főhadnagyot rendelte ki.

— **A szőlők betegségeinek ellenőrzése.** A földmivelésügyi m. kir. minister a gazdasági tudósítók részére legutóbb kérdőíveket küldött a szőlőbirtokosok között leendő szétosztás vé-

gett. Ezen íveknek az a célja, hogy ha valamelyik szőlőbirtokos szőlőjében egy eddig általa nem ismert, terjedőben levő rovar, vagy egyéb káros elváltozást, tehát betegséget észlel, a rovar vagy betegség által okozott károkat megfigyelve, tapasztalatait a kérdőívbe jegyezze és azt a gazd. tudósítóhoz küldje be, aki azután megszerzi a rovar, vagy a kárt okozó betegséget magán hordó növény részeket, s felküldi az orsz. rovarkísérleti állomáshoz. Ily kérdőíveket *O'sváth* Andor áll. gazdasági tudósítónál díjmentesen kaphatnak a szőlőbirtokosok.

— **Lopás.** A bécsi cipőraktár tulajdonosának *Kálmán* Ignácznak a napokban egy értékes gyémánt gyűrűje lakásából szőrén-szálán eltűnt. A gyanu a szolgálatában álló cselédeleányra irányul, bár az erősen tagad. — A nyomozás folyamatban van.

— **A külföldiek nyilvántartása városunkban.** A felsőbb hatóság immár jóváhagyta azt a városi szabályrendeletet, amelynek értelmében úgy a fogadós és a vendéglős, mint a lakásadó magánfelek tartoznak az ingyenes, vagy bérelt lakásba fogadott, vagy szállással ellátott külföldiről a lakásbefogadás, vagy elszállásolás idejéről számított huszonnégy óra alatt a rendőrkapitányi hivatalban jelentést tenni. Ennek következtében a rendőrkapitány figyelmezteti mind azokat a városi lakosokat, akiknél külföldi — ausztriai is — akár ez idő szerint tartózkodik, akár a jövőben tartozkodni fog, hogy a bejelentést a kütűzött határidőn belül megtegyék, mert különben ötven koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtatnak.

— **Verekedés.** A Major féle sztygyörgy-mezői korcsmában mulatott ifj. *Stámsz* István három társával. A záróra beálltával a korcsmáros kiküldötte őket az italmérésből, amin a jó pajtasok úgy összekaptak, hogy Stámsz két napig a kórházban kellett gyógykezelní, míg a barátokozás folytán kapott sebek behegedtek. Arcán, hátán és kezén kapott mély szúrásokat, de szerencsére azok egyike sem életveszélyes.

x **Eladó** Egy 1½ éves piros tarka színű nyugati fajú bika szabad kézből eladó. Bővebbet *Kazinczy* Kálmán intező urnál, Pilis-Csabán.

x **Eladó.** A Duna-utca Szél-utca sarkán levő vízmentes 6 utcai, 3 udvari, két előszobát, két konyhát és minden hozzá tartozó padlás, pincze stb. helyiségeket magában foglaló ház szabad kézből eladó. Bővebb tájékozást nyujt *Bódogh* Kálmán ügyvéd.

Színház.

MA CSÜTÖRTÖKÖN APRIL HÓ 19-ÉN, ITT ELŐSZÖR:

NAGYMAMA.

Mulatató vigjáték 3 felv.

SEMÉLYEK:

Szerémi grófné	—	—	Mezei Béliáné
Ernö, unokája	—	—	Szigethy Andor
Örkényi Vilmos báró, nyug. ezredes	—	—	Bátosy Endre
Kálmán)	—	—	Sarlay Kornél
Piroska) unokái	—	—	Hetényiné
Timár Karolin, nőnevelő intézet tulajd.	—	—	Bátosy Endréné
Mártha	—	—	Kállay Vilma
Tódorka Szilárd, tanár	)	az inté-	Hetényi Elemér
Langó Seraphine, nevelőnő	)	zetben	Bognárné Ilona
Kosztá, nyug. evang. tábgrí lelkész	—	—	Derék Antal
Balásy Flóra	)	—	S. Melczér Juliska
Peredy Janka	)	—	Szalay Teréz
Eörsy Vilma	)	nővendékek az	Kövesyné
Vilkey Berta	)	intézetben	Földváryné
Abba Margit	)	—	Harmath E.
Kereszturi Katicza	)	—	Horráth Kata
Galambosné	—	—	Olajos Róza
Pinczér	—	—	Kövesy Lajos

Holnap, pénteken: GÉSAK. Operette.

Holnapután, szombaton: SULAMITH. Opera.

Vasárnap közkívánatra másodszor adatik: KURUCFURFANG. Előkészületen: Göröggrabszolgá, Bolond. Unatkozó király, Kis szőkevény, A férj vadászni jár.

Szerkesztői üzenetek.

D. D. Váz. Ma valamit írok ugyan, de epizodokban szükkölködünk. Igen szerény ember, akinek főerénye a lit-húség, humanizmus gyakorlása; jó tulajdonságai a nyújas leereszkedés, érdeklődés minden szép és nemes iránt. Szentvedélyes gyűjtője a műtörténelmi tárgyakkal. A szíves felhívás oly meglepetésszerű, hogy egyelőre nem is tudom, hogyan felelhetek meg neki. Üdv!

Felölös szerkesztő és laptulajdonos: GERENDAY JÓZSEF